

الشمس
الحمراء

سرشناسه:	خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - Khamenei.Ali
عنوان قراردادی:	کلمات قصار حضرت امام خمینی <small>علیه السلام</small> و حضرت امام خامنه‌ای مدظله‌العالی: مناسبت‌های شمسی و قمری، برگزیده. آلبانیایی.
عنوان و نام پدیدآور:	Keshilla te urta nga Sejjid Ali Khamenei/ Sejjid Ali Khamenei; .Përzgjedhi dhe përktheu: Vullnet Merja
مشخصات نشر:	قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی <small>صلی الله علیه و آله</small> ، ۱۳۹۳ = ۲۰۱۴ م.
فروست اصلی:	مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی <small>صلی الله علیه و آله</small> ؛ ۱۳۹۳/۱۰/۱۵۱،
فروست فرعی:	نمایندگی آلبانی؛ ۷.
شابک:	978-964-195-879-6
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	آلبانیایی.
موضوع:	خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ -- کلمات قصار
موضوع:	Khamene'i, Ali . Leader of IRI -- Quotations, maxims, etc
موضوع:	احادیث شیعه -- قرن ۱۴
شناسه افزوده:	مرجا، ولنت
شناسه افزوده:	Merja, Vullnet
رده بندی کنگره:	DSR1۵۷۴/۵/خ۲ک۸۰۴۹۵۱۳ ۱۳۹۳
رده بندی دیویی:	۹۵۵/۰۸۴۲۰۹۲
شماره کتابشناسی ملی:	۳۵۴۴۵۱۱

**Këshilla të urta
nga
Sejjid Ali Khamenei**

**Përzgjedhi dhe përktheu:
Vullnet Merja**

**Al-mustafa International
Translation and Publication Center**

Biografia e Sejjid Ali Khamenei

Fëmijëria

Ajetullah haxhi sejjid Ali Khamenei është i biri i të ndjerit ajetullah sejjid Xhevad Husein Khamenei. Ai lindi në Meshhed, më 17 Qershor 1939 (1358 hixhri). Ai ishte djali i dytë i familjes. Jetoj një jetë të thjeshtë, si shumë dijetarë të asaj kohe.

Në kujtimet e jetës së tij në familjen e babait, ajetullah Khamenei thotë: *“Babai im ishte një dijetar i njohur feje shumë i devotshëm. Ne kishim një jetë të vështirë. Më kujtohet se ndonjëherë nuk kishim asgjë për të ngrënë në shtëpi gjatë darkës. Ai sërish mendohej të gjente diçka për darkë, qoftë edhe bukë me rrush të thatë.*

Shtëpia e babit tim, aty ku linda dhe jetova deri në moshën katër ose pesë vjeçare, ishte në një zonë shumë të varfër të Meshhedit. Shtëpia kishte vetëm një dhomë dhe një bodrum të zymtë. Sa herë që një mik vinte të shikonte babain, ne duhej që të qëndronim në bodrum, deri sa ai të ikte. Ideja e babait ishte që shtëpia e një dijetari të fesë ishte vendi ku njerëzit do të vinin të kërkonin ndihmë. Disa vite më vonë, një grup njerëzish, të cilët ishin shumë të dashur për babain tim, blenë një vend të vogël

pranë shtëpisë sonë, kështu ne përfunduam në një shtëpi me tre dhoma."

Lideri i Revolucionit Islamik u rrit i varfër, por me besim, babai i të cilit ishte një dijetar fetar i devotshëm dhe i sinqertë.

Ajetullah Khamenei studioi shumë libra, si "Xhameatul-Mukaddimat", "Mughni" dhe veprat e Sujutit në shkollat fetare "Sulejman Khan" dhe "Nevvab" në saje të mbikëqyrjes së babait të tij. Ai, gjithashtu, studioi librat e Mu`alim, ndërkohë që ndiqte këto shkolla. Më pas, ai studioi "Sherai` al-Islam" dhe "Sherh Lum`ah" me babain e tij dhe një pjesë të librit të dytë të të ndjerit haxh sheikh Hashim Kazvini. Në pjesën e mbetur, studioi jurisprudencë dhe principet e saj (fikh dhe usul) me babain e tij. Në këtë mënyrë, ai përfundoi nivelin mesatar të studimeve me rezultate të larta. Gjithashtu, babai i tij, i ndjeri sejjid Xhevad luajti një rol shumë të rëndësishëm në zhvillimin e djalit të tij.

Në fushën e logjikës dhe të filozofisë, lideri i madh i Revolucionit Islamik, ajetullah Khamenei, i nisi studimet e tij me ajetullah Mirza Xhevad Akah Tehrani. Më pas i vazhdoi me Manzumah e Sebzevari dhe i mbaroi ato me të ndjerin sheikh Ridha Ajsi. Në moshën tetëmbëdhjetë vjeçare, ajetullah Khamenei filloi studimet e larta të jurisprudencës dhe principet e saj me të ndjerin ajetullah al-udhma Milani në Meshhed. Në vitin 1957, me qëllimin për të vizituar vendet e shenjta, ai u nis për në Nexhef. Pasi vrojtoi situatën në Nexhef dhe ndoqi mësimet në shkollën

e lartë, ai vendosi të qëndronte në seminarin islamik të Nexhefit. Megjithatë, babai i tij nuk e pranoi vendimin e tij, kështu që ai u kthye në Iran pas një periudhe të shkurtër. Mësimet në shkollën e lartë i ndoqi nga: sejjid Muhsin Hakim, sejjid Mahmud Shahrudi, Mirza Bakir Zaxhani, sejjid Jahja Jezdi dhe Mirza Hasan Buxhnurdi.

Nga viti 1958 deri më 1964, ajetullah Khamenei vazhdoi studimet e larta në jurisprudencë dhe filozofi në një seminar islamik në Kum. Atje ai ndoqi hapat e mësuesve të mëdhenj, si i ndjeri ajetullah al-udhma Buruxherdi, imam Khomeini, sheikh Murtaza Hai'ri Jezdi dhe Al'lame Tabataba'i. Në vitin 1964 pas një sërë letrash nga babai i tij, lideri suprem i Revolucionit Islamik, mësoi se babai i tij u verbua nga njëri sy si pasojë e kataraktit. Kjo e vendosi atë në një dilemë: të qëndronte në Kum dhe të vazhdonte studimet apo të kthehej në Meshhed dhe të kujdesej për babain e tij. Ai, më pas, mori një vendim për hir të Allahut, që të kthehej në Meshhed dhe të kujdesej për babain e tij. Në kujtim të kësaj ngjarjeje, ai thotë: *"Pasi u ktheva në Meshhed, Allahu më bekoi që unë të kujdesesha për punët e mia. Kam qenë i suksesshëm në jetë. Unë besoj se të gjitha këto rrjedhin nga veprimet e mira që kam bërë për prindërit e mi, veçanërisht për babain."* Ajetullah Khamenei bëri zgjedhjen më të mirë, edhe pse disa nga mësuesit dhe shokët shprehën keqardhje për largimin e tij nga Seminari Islamik i Kumit. Ata parashikuan se nëse ai do të qëndronte, e priste një e ardhme e suksesshme. Megjithatë, e ardhmja iu shfaq në mënyrë të qartë, kur ai bëri

zgjedhjen e duhur, pasi fati i tij kishte rezervuar diçka më të mirë për të. A mund ta imagjinonte ndonjëri se ky studiues i ri në moshën 25 vjeçare do të linte Kumin për kënaqësinë e Allahut, për t'u kujdesur për prindërit e tij? 25 vjet më vonë do të vendosej në zyrën e madhe të Udhëheqësisë Myslimane.

Në Meshhed ai nuk i la studimet. Ai vazhdoi studimet për jurisprudencë dhe për parimet sipas mësuesve të tij, si ajetullah Milani, deri më 1968. Ndërprerjen e mësimave e bënte vetëm në kohën e pushimeve, për t'u marrë me aktivitete politike. Që nga koha e kthimit në Meshhed, në vitin 1964, ndërkohë që kujdesej për prindërit e tij, ai duhet të mësonte jurisprudencën dhe parimet e saj, si dhe subjekte të tjera fetare për studentët e rinj të seminarit dhe të universitetit.

Fushata politike

Ajetullah Khamenei është një nga studentët e imam Khomeinit në fushën e jurisprudencës, të parimeve të tij dhe në idetë revolucionare dhe politike. Gjithësesi, shkëndija e parë e aktivizimit të tij politik dhe urrejtja për shtypjen u frymëzuan nga revolucioni i madh i dëshmorit sejjid Muxhtaba Nevab Sefavi. Ishte viti 1952 kur Nevab Sefavi dhe disa mbështetës shkuan në Meshhed tek shkolla "Sulejman Khan". Atje ai mbajti një leksion dinamik për

rigjallërimin e Islamit, për rregullat e shenjta dhe e paralajmëroi popullin iranian për gënjeshtat mashtruese të Shahut dhe të qeverisjes angleze. Në atë kohë, ajetullah Khamenei ishte një nga studentët e rinj të shkollës "Sulejman Khan", i cili mori pjesë në fjalimin e zjarrtë të Nevab Sefavi. Ai ishte shumë i ndikuar nga një revolucionalist i madh. Ajetullah Khamenei ka thënë: *"Nuk ka dyshim se Nevab Sefavi ishte i pari që ndezi zjarrin (e Revolucionit Islamik) në zemrën time."*

Në vitin 1962, ndërkohë që ajetullah Khamenei ishte akoma në Kum, ai u bashkua me Lëvizjen Revolucionare të imam Khomeinit, duke iu kundërvënë proamerikanëve dhe duke qëndruar kundër politikave islame të mbretit Muhamed Riza. Krahas gjithë rënieve dhe ngritjeve, persekutimeve, dëbimeve dhe burgimit, ajetullah Khamenei e vazhdoi i patrembur rrugën e tij për gjashtëmbëdhjetë vjet.

Në muajin Muharrem të vitit 1383 Hixhri Kameri (maj 1963), ajetullah Khamenei u dërgua nga imam Khomeini në një mision. Ky mision kishte si qëllim komunikimin e mesazhit të Imamit tek ajetullah Milani dhe klerikët e tjerë në Horasan. Ky mesazh kishte si qëllim vendosjen e theksit të përhapja dhe ekspozimi i politikave proamerikane të Muhamed Riza Shah në muajin Muharrem.

Khamenei e përmbushi misionin e tij dhe gjithashtu veproi mbi kërkesat e tij, meqë ai ishte dërguar për

propagandë në muajin Muharrem. Si rezultat, nga propaganda e tij, në ditën e nëntë të muajit Muharrem (2 Qershor 1963) ai u arrestua. Ai u burgos dhe u lirua me kushtin që të mos kthehej asnjëherë në minber që të fliste sërish. Nga ai moment, ai kuptoi që do të ishte nën vëzhgimin e policisë. Me zhvillimin e ngjarjes së përgjakshme së “Pesëmbëdhjetë Qershorit”, ajetullah Khamenei u dërgua në paraburgim në Bixhend dhe u transferua në burgun e Meshhedit, ku qëndroi dhjetë ditë dhe u torturua përpara se të lirohej.

Në janar të vitit 1964 (Ramazan 1383), sipas një plani të mirorganizuar, ajetullah Khamenei dhe disa nga shokët e tij u larguan për në Kerman. Pas dy-tre ditësh predikimi dhe vizitash me dijetarë fetarë dhe studentë në Kerman, ata u nisën për në Zahedan. Predikimi dhe këmbëngulja e tyre për ekspozimin e referendumit hipokrit të Shahut ishte i mirëpritur nga masa, veçanërisht më 6 Janar, në kohën e zgjedhjeve. Në ditën e 15 të Ramazanit, në ditëlindjen e Imam Hasanit (*paqja qoftë mbi të!*), predikimi i tij i zellshëm dhe bërja publike e politikave satanike të Amerikës, të dinastisë së Pehlavit arriti kulmin. Si rezultat i kësaj, Savaku (agjencia e zbulimit të Shahut) e arrestoi atë natën. Atë natë ata e morën atë me aeroplan për në Teheran. Lideri i madh kaloi pothuajse dy muaj në izolim duke duruar tortura të ndryshme.

Leksioni që ai mbajti në lidhje me Kur’anin, profetësinë dhe ideologjinë islame në Meshhed dhe në Teheran u mirëprit ngrohtësisht nga revolucionarët. Për

shkak të kësaj, Savaku nisi të mbante një lidhje të ngushtë me ajetullah Khamenein. Në vitin 1967, ajetullah Khamenei u detyrua me forcë të jetonte në bodrum. Një vit më vonë, ai u kap dhe u burgos nga Savaku. Ai u arrestua sërish nga Savaku për të njëjtat arsye, për mbajtjen e klasave, kryerjen e shkollimeve dhe diskutimeve intelektuale.

Ajetullah Khamenei shkruan për kapjen e tij të pesëmbëdhjetë nga Savaku, duke thënë: *“Nga viti 1348 [1970] situata për revolucionin e armatosur në Iran ishte e tensionuar. Ndjeshmëria dhe ashpërsia e regjimit kundër meje ishte rritur. Për shkak të rrethanave, ata nuk ishin në gjendje t’i refuzonin njerëzit si unë. Në 1350 [1972] u futa në burg për të pesëmbëdhjetën herë. Qëndrimi i ashpër i Savakut tregoi se sistemi (regjimi) ishte shumë i frikësuar.*

Ata do të besonin se aktivizimi im intelektual dhe propaganda në Meshhed nuk kishte të bënte aspak me zhvillimin e situatës. Pasi u lirova, pjesëmarrja në klasat e hapura të shpjegimit të Kur’anit, të mësimëve private të ideologjisë dhe të subjektet e tjera të përfshira ishin rritur.”

Në vitet 1972 dhe 1975 mësimet e ajetullah Khameneit mbi Kur’anin dhe mbi ideologjinë islame mbaheshin, tashmë, në tre vende: në xhamitë “Keramat”, “Imam Hasan” dhe “Mirza Xhafer”, për tërë qytetin e Meshhedit. Mijëra njerëz iu bashkuan mësimëve të tij, veçanërisht rinia dhe studentët aktivë. Leksionet e tij u transkriptuan dhe u publikuan. Revolucionistët e rinj, që ishin mësuar me realitetin dhe kuptimin e së vërtetës nëpërmjet luftës së ajetullah Khameneit, ishin shumë të

zellshëm në shpërndarjen e kësaj ideologjie tek masa në qytetet më të afërta. Ky veprim bëri që Savaku të hynte brenda shtëpisë së tij në Meshhed në dimrin e vitit 1975, duke e arrestuar atë dhe konfiskoi shumë shënime të tij dhe të dijetarëve të tjerë. Ky ishte arrestimi i gjashtëmbëdhjetë dhe më i vështiri në jetën e ajetullah Khameneit. Ai u burgos në burgun qendror të Iranit, deri në 1976 në kushte shumë të rrepta. Ajetullah Khamenei i përkruan ato kushte tepër të ashpra. Pasi u lirua nga burgu, ajetullah Khamenei u kthye sërish në Meshhed, ku vazhdoi politikën e tij dhe aktivitetet e revolucionit, edhe pse nuk ishte në gjendje t'i rivendoste klasat e mëparshme.

Ajetullah Khamenei u kap dhe u internua nga regjimi i paligjshëm i Pehlavit në fund të vitit 1976, në Iranshahr për një periudhë trevjeçare. Në mesin e vitit 1979, gjatë kulmit të trazirave civile në Iran, ai u rikthye në Meshhed, ku u përball me regjimin e përgjakshëm të Pehlavit. Pesëmbëdhjetë vjet më vonë, pasi duroi të gjithë ashpërsinë dhe momentet e hidhura të Revolucionit Islamik, ajetullah Khamenei ishte dëshmitar i rënies së regjimit tiranik të Pehlavit dhe i themelimit të Republikës Islamike.

Në prag të fitores së Revolucionit Islamik, përpara se imam Khomeini të kthehej në Iran nga Parisi, Këshilli i Revolucionit Islamik ishte themeluar nga Imami. Ky këshill ishte i përbërë nga personalite të rëndësishme, si Murteza Muttaheri (dëshmor), Beheshti (dëshmor) dhe Hashemi Refsanxhani. Ajetullah Khamenei, me dekret të

imam Khomeinit, u bë pjesëtar i këtij këshilli. Pas kësaj, pas marrjes së këtij mesazhi përmes Muttaharit, ajetullah Khamenei u largua nga Meshhedi për në Teheran.

Pas fitores së Revolucionit Islamik, ajetullah Khamenei vazhdoi të ishte shumë aktiv në punën e tij për Islamin dhe për përmbushjen e objektivave të Revolucionit Islamik.

Në shkurt të vitit 1979 një nga themeluesit e Republikës Islamike, u bashkua me të gjitha partitë në vend dhe ranë në një mendim me dijetarët: Beheshti, Bahunar, Musavi Ardebili dhe Hashemi Refsanxhani. Sipas një rendi kohor, detyrat e ajetullah Khameneit në Republikëm Islamike të Iranit dhe pas fitores së Revolucionit kanë qenë:

1980 - Sekretar i Mbrojtjes

1980 - Mbikëqyrës i Gardës Revolucionare Islamike

1980 - Udhëheqës i namazit të xhumasë me xhemat

1980 - Përfaqësues i Teheranit në Asamblenë Konsultative

1981 - Përfaqësues i Imam Khomeinit në Këshillin e Lartë të Sigurisë

1981 - Përfaqësues aktiv në frontin e luftës së imponuar mes Iranit dhe Irakut

1982 - President i Republikës Islamike të Iranit, pas martirizimit të dëshmorit Muhamed Ali Raxhai. Ky ishte mandati i tij i parë në detyrë. Kreu dy mandate në detyrë, që zgjatën deri në vitin 1990.

1982 - Kryetar i Këshillit të Lartë të Revolucionit në Punët e Kulturës

1988 - President i Këshillit të Oportunitetit

1990 - Kryetar i Kushtetutës i Komitetit të Rishqyrtimit

1990 - Udhëheqës Suprem i Republikës Islamike të Iranit nga zgjedhja e Këshillit të Ekspertëve

Puna e shkruar

Shkrimet dhe puna e tij kërkimore

- 1- Një pasqyrë e plotë e mendimit islam në Kur'an
- 2- Mençuria e lutjes
- 3- Një ligjëratë për durimin
- 4- Libri Major Katër Lidhur me biografik e tradicionaliste
- 5- Vilajeti - Kujdestaria
- 6- Një paraqitje e shkurtër në historinë dhe gjendjen e mëparshme të Seminarit Islamik në Meshhed
- 7- Biografia e imamëve shiitë (*paqja qoftë mbi ta*)
- 8- Imam Sadiku (*paqja qoftë mbi të*)
- 9- Uniteti dhe partitë politike
- 10- Art në këndvështrimin e Ajetullah Khameneit
- 11- Kuptimi i saktë i Islamit
- 12- Ligjërata e Vilajetit

Pasqyra e lëndës

Biografia e Sejjid Ali Khamenei.....	5
Teuhidi.....	20
Mesazhi islam.....	23
Kur'ani.....	25
Profeti Muhamed.....	29
Namazi.....	33
Zekati dhe sadakaja.....	38
Haxhi dhe dimensionet e tij.....	39
Agjërimi dhe muaji i Ramazanit.....	43
Ringjallja dhe Kiameti.....	46
Adhurimi.....	48
Uniteti.....	50
Urdhërimi në të mirë dhe ndalimi nga e keqja.....	54
Fetë.....	58
Predikimi.....	61
Thirrja.....	63
Ymeti islam.....	65
Shoqëria islame.....	66
Të drejtat e njeriut.....	68
Familja islame.....	70
Edukimi.....	71
E drejta dhe e padrejta.....	75
Prindërit.....	77
Pavarësia.....	78
Liria.....	80
Libri.....	82
Shpirti i dijes.....	84